

Budget 2024-2026 för Alingsås Kommun

miljöpartiet de gröna

ALINGSÅS

Förord	3
Utmaningar för Alingsås kommun	4
Klimat och miljö	4
Biologisk mångfald	5
Det ekonomiska läget	5
Frånvaron i skolan	6
Demografiska förändringar	6
Demokrati, kultur och föreningsliv.	7
Nämndernas huvuduppdrag	8
Barn- och ungdomsnämnden	8
Kommunstyrelsen	8
Kultur- och utbildningsnämnden	9
Bygg- och miljönämnden	9
Tekniska nämnden	10
Socialnämnden	10
Vård- och omsorgsnämnden	11
Överförmyndarnämnden	12
Alingsås vision	13
Agenda 2030	13
Prioriterade mål	13
Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning	15
Investeringar	15
Ekonomiska tabeller	16

Förord

God ekonomisk hushållning innebär att kommuner ska ha goda förutsättningar för att i ett långsiktigt perspektiv klara ekonomin och den kommunala verksamheten. Vad som är god ekonomisk hushållning regleras inte i detalj utan varje kommun ska upprätta långsiktiga strategiska riktlinjer för innebörden utifrån sina egna förutsättningar. Miljöpartiet har tagit fasta på det faktum att vi förbrukar resurser som om vi har 4 jordklot, det kan vi inte se som en god ekonomisk hushållning.

Industrisamhällets framväxt har lett till välfärd och teknisk utveckling, bättre hälsa och längre livslängd. Vi har på många sätt fått ett bättre liv. Samtidigt går exploateringen av naturresurserna långt utöver naturens egen återställningsförmåga. Växthusgasutsläpp i atmosfären, orsakade av människan, leder till varaktiga klimatförändringar. Många olika typer av miljögifter hotar vår hälsa och vår miljö. Den biologiska mångfalden håller i snabb takt på att utarmas. Vår livsstil i Alingsås kommun och andra delar av Sverige ger upphov till miljöeffekter långt utanför vårt lands gränser. Den pågående och accelererande klimatförändringen äventyrar vår framtid. Den påverkar inte bara enskilda människors liv, utan även den globala ekonomin och överlevnaden för hela nationer. Trots vår kunskap om allt detta fortsätter utsläppen av växthusgaser att öka.

Hur vi använder våra ekonomiska resurser är avgörande för omställningen till ett grönt och hållbart samhälle där vi varken bränner ut oss själva eller planeten. I dag betar sig mänskligheten som om jordens resurser är oändliga. Det är ett kortsiktigt perspektiv som måste överges. Det är dags att tänka långsiktigt i Alingsås kommun. Klimathänsyn behöver tas i alla politiska beslut.

När ekonomin växer på bekostnad av våra livsförutsättningar på planeten eller skapar ökade klyftor och fattigdom så missar vi själva syftet med ekonomisk tillväxt. Kortsiktig ekonomisk tillväxt kan därför aldrig vara samhällets eller politikens mål. För att kunna bekämpa klimatförändringarna måste vi satsa på välfärden. Ett grönt samhälle lämnar ingen utanför. Ett rättvist samhällsbygge är en förutsättning för ett hållbart samhälle. Skolan är det viktigaste verktyget vi har för att ge alla en god chans att lyckas i livet. En bra skola föder drömmar, hopp och framtidstro. Skolan ska ge alla barn förutsättningar att nå sin fulla potential.

Välfärdens trygghetssystem måste vara inkluderande, generella och robusta. Alla har rätt till ekonomisk trygghet. Samhällets tjänster ska hålla en hög kvalitet och vara tillgängliga för alla. Ett jämlikt samhälle är tryggare för alla invånare. Även den som är arbetslös eller sjuk ska kunna vara delaktig i samhället. Välfärdens verksamheter får inte hanteras som vilken marknad som helst. Vi är inte konsumenter i förhållande till välfärden, vi är medborgare.

Utmaningar för Alingsås kommun

Klimat och miljö

Den vetenskapliga kunskapen är samlad, gedigen och tydlig, den globala medeltemperaturen stiger i allt snabbare takt och den främsta orsaken är mänsklig aktivitet. Sedan den industriella revolutionen har medeltemperaturen ökat med drygt 1,2 grader. Förbränning av fossila bränslen har skapat nästan 80 procent av koldioxidutsläppen sedan den industriella revolutionen och är därför den huvudsakliga anledningen till att den globala medeltemperaturen nu stiger i den snabbaste takten någonsin. Sverige är ett av de länder som har störst utsläpp av växthusgaser per person och år. Klimatförändringarna innebär enorma risker för våra ekosystem, invånare och företag.

Vi befinner oss i ett klimatnödläge. De allra mest katastrofala konsekvenserna av den globala uppvärmningen går fortfarande att undvika. Det krävs en kraftfull klimatpolitik för att Alingsås kommun, Sverige och världen ska klara den omställning som är helt nödvändig. Miljöpartiet kräver därför att kommunen utlyser klimatnödläge. Kommunen måste skyndsamt ta ett grepp kring sitt miljö- och klimatarbete, därför vill Miljöpartiet att varje förvaltning ska ha en miljösamordnare som påskyndar kommunens miljö- och klimatarbete.

Samtidigt är det viktigt att vi inser att klimatet redan har förändrats och kommer förändras ytterligare, även om vi idag drastiskt minskar våra utsläpp. Klimatförändringarna kommer medföra att samhället måste anpassas till mer extrema väderhändelser än idag. Skyfall och värmeböljor kommer att bli vanligare i framtiden. Därför behöver befintlig bebyggd miljö klimatanpassas. Många olika åtgärder behövs, som förstärkt grönstruktur, hållbar dagvattenhantering, höjdsättning av mark och byggnader, skydd mot översvämningar med mera. Miljöpartiet anser att resurserna till klimatanpassning måste förstärkas. Kommunens insatser har hittills riktats mot att ta fram kunskaps- och planeringsunderlag. Detta arbete är centralt och måste fortsätta, men det är också viktigt att insatserna blir mer konkreta. Alingsås kommun behöver kartlägga var klimatåtgärder ska prioriteras genom lokala skyfallskarteringar och kartläggningar av värmeöar och därefter starta ett klimatanpassningsarbete. Det behövs också kunskapshöjande insatser, samt framtagande av fler grönområden. Alingsås kommun behöver också ta fram den grönplan som kommunfullmäktige har fattat beslut om.

Transporter orsakar idag omkring en tredjedel av utsläppen av koldioxid inom Sverige och försämrar luftkvaliteten i städer och längs trafikleder. För att minska utsläppen från transporter behöver vi ställa om. Det handlar om att byta drivmedel från fossilt till el och att minska behovet av transporter. Vi kan minska behovet av transporter genom att planera samhället smartare. Alingsås kommuns stadsutveckling ska främst ske genom nybyggnad i kollektivtrafiknära områden. Kommunen behöver också intensifiera sitt arbete med att bygga ut gång- och cykelbanorna. Med tät och pålitlig kollektivtrafik och med moderna och säkra cykelbanor ger vi fler möjlighet att avstå från bilen i vardagen.

Byggsektorn står för en femtedel av utsläppen av växthusgaser inom Sverige. Kommunens fastighetskoncern är en viktig resurs för ett hållbart och långsiktigt samhällsbyggande. Det är viktigt hur byggande och renovering sker och att det görs med framtidens uthålliga och klimatanpassade teknologi. Vi vill att hållbarhet inkluderas i mycket större utsträckning när samhället planeras. Låga energibehov och klimatmål ska premieras. Miljöpartiet anser dessutom att kommunen bör gå före i energiomställningen genom att installera solceller på offentliga byggnader.

Våtmarker som dikats ut läcker stora mängder växthusgaser, men dessa läckage kan stoppas genom att återvåta marken. Återvåtning har också många positiva effekter för djur och

växter. Den biologiska mångfalden stärks, näringstillförseln och övergödningen i sjöar och vattendrag kan minska och den vattenhållande förmågan i landskapet stärks, vilket bidrar till ökad klimatanpassning. Alingsås kommun bör därför återvåta våtmarker, alternativt anlägga nya våtmarker.

Spridningen av olika gifter i miljön är allt mer omfattande, vilket är ett hot mot både människors hälsa, fungerande ekosystem, djur, växter och alla de tjänster som ekosystemen producerar. Barn är särskilt utsatta för den ökande mängden gifter. De är extra känsliga och på många sätt skyddslösa. Förstärkta insatser krävs för arbetet mot en minskad mängd gifter i miljön. Miljöpartiet vill att Alingsås kommun inrättar en kemikalieplan för att minska kommunens användning av giftiga kemikalier.

Biologisk mångfald

Biologisk mångfald innebär att naturen är rik på variation, att vi har flera olika ekosystem och naturtyper som utgör livsmiljöer för olika arter. Begreppet biologisk mångfald omfattar allt i naturen, så som skogar, ångar och sjöar. En stor variation och mängd av olika arter (växter, djur, svampar och mikroorganismer), både inom ett visst naturområde och totalt sett ger biologisk mångfald.

Vi människor ingår i, och är helt beroende av biologisk mångfald. Den förser oss med maten vi äter, filtrerar vattnet vi dricker och ger oss luften vi andas. Klimatkrisen och krisen för den biologiska mångfalden är mycket nära sammankopplade och måste lösas samlat. Djur- och växtlivet hotas av föroreningar, bekämpningsmedel, skogsavverkning, utfiskning och klimatförändringar som rubbar känsliga ekosystem. Enligt forskningen är vår överkonsumtion, särskilt i den rika världen, en bidragande orsak till den snabba förlusten av arter.

Alingsås kommuns skyddade arealer av mark är för små och otillräckliga för att kunna säkerställa den biologiska mångfalden. Skyddet av skog, åkermark, våtmarker och flera andra biotoper måste utvidgas och skärpas. Miljöpartiet vill att kommunen skyndsamt utreder och tar fram förslag på ett nytt kommunalt naturreservat. Vi vill också att kommunen främjar biologisk mångfald genom att omvandla fler gräsmattor som inte används för rekreation, lek och idrott till äng.

Det ekonomiska läget

Det ekonomiska läget kännetecknas av en hög men sjunkande inflation och den senaste tidens snabba räntehöjningar. Detta har pressat både hushåll och offentlig sektor samt flera sektorer inom näringslivet. Sverige är nu inne i en lågkonjunktur. Först 2026 räknar regeringen med att det negativa BNP-gapet sluts och att konjunkturen är neutral. Arbetsmarknaden har börjat försvagas efter att ha varit stark under en längre tid. Under senare tid har framförallt sysselsättningen ökat bland utrikesfödda. Den utvecklingen riskerar nu att vända nedåt när arbetslösheten stiger, då det framförallt är de med svagare anknytning till arbetsmarknaden som drabbas när konjunkturen vänder.

Miljöpartiet vill att Alingsås kommun ska skapa bättre förutsättningar att använda sig av introduktionsjobb och nystartsjobb och bidra till att pressa ned arbetslösheten. Det är viktigt att tidigarelägga inträdet på arbetsmarknaden för såväl nyanlända som unga som är födda i Sverige. Ett led i detta kan vara att införa fler lärlingstjänster och praktikplatser i kommunen.

När inflationen i samhället är hög är det extra viktigt att de som lever med minst marginaler inte får ta smällen för kostnadsökningarna. Miljöpartiet i Alingsås föreslår därför ingen höjning av kommunalskatten.

Näringslivet förser oss med allt från maten på bordet, kläder på kroppen och tak över huvudet, till fysiska och digitala kommunikationer. Det lokala näringslivet är en viktig resurs för ekonomisk hållbarhet. Människors möjligheter att själva styra sina liv och att förverkliga sina idéer ger ekonomin dess styrka och förändringskraft. Sveriges näringsliv bygger till stor del sin konkurrenskraft på ett högt kunskapsinnehåll, kompetenta medarbetare, välfungerande trygghetssystem och en väl utbyggd infrastruktur. Vi ser detta som framgångsfaktorer även i Alingsås näringsliv. Miljöpartiet vill se en kraftig förbättring av de svaga delarna av näringslivsklimatet i Alingsås kommun. Vad gäller kommunens service, långa handläggningstider, tjänstemäns och politikernas attityder är vi inte på en fullt godkänd nivå. Detta måste åtgärdas med kraftfulla insatser. Vi vill se en djup analys av orsaker, med särskilt fokus på alla Alingsås småföretagare och en jämförelse med hur de bästa kommunerna gör samt en tydlig åtgärdsplan.

Miljöpartiet vill också att kommunen underlättar för mindre, lokala företag att vara med och konkurrera om upphandlingar i kommunen. Vi vill också att kommunen utvecklar användandet av innovationsupphandlingar för att främja det lokala näringslivet.

Frånvaron i skolan

Skolan ska vara en inkluderande miljö och ge förutsättningar till alla barn att lära sig. Sambandet mellan skolmisslyckanden och fattigdom, utanförskap och kriminalitet är starkt och väl belagt i forskningen. När skola och samhälle misslyckas förlorar vi medmänniskor till kriminalitet. De som kunde blivit välmående, kreativa medborgare som bidrar till samhället, riskerar istället att bli våldsutövare i den illegala ekonomin.

Totalt har 1013 elever eller 22% av eleverna i Alingsås kommunala skolor en frånvaro om 15% eller mer av undervisningstiden under hela verksamhetsåret 22/23. Av dessa har 59 elever en frånvaro på 50-100% av undervisningstiden. Miljöpartiet vill satsa extra ekonomiska resurser för att få bukt med elevernas frånvaro i skolan. Vi vill att skola, socialtjänst och vården ska arbeta ännu mer tillsammans för att hjälpa unga och vi vill också att vår ekonomiska satsning ger möjlighet till utökad och stärkt elevhälsa.

Demografiska förändringar

Andelen yngre och äldre ökar mer än andelen av befolkningen i arbetsför ålder. Det innebär att de som ska både ta hand om och försörja de övriga proportionellt sett blir färre. De demografiska förändringarna innebär både ett fortsatt ökat tryck på många verksamheter och ett tryck på omprioritering mellan verksamheter.

Den demografiska utvecklingen ställer nya krav på vården och kommer att tvinga fram en ökad samordning mellan olika vårdformer. Idag vårdas allt fler i hemmet, vilket ställer helt andra krav på den kommunala hälso- och sjukvården än tidigare. För en trygg hälso- och sjukvård av kvalitet kräver det en god bemanning dygnet runt. Alla, oberoende av ålder, ska känna att de har makt över sina liv. De äldre som behöver hjälp ska få det utifrån sina egna behov. Vi vill ha en trygg och god äldreomsorg som utgår från de äldres individuella behov.

Liksom många andra kommuner i landet har vi brist på kompetens och arbetskraft i vissa yrkeskategorier, till exempel inom vård- och omsorg. Riktade arbetsmarknadsutbildningar har en viktig potential och bör utökas. Detta är

viktigt inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv, för kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden och för att få en beständig förändring.

Demokrati, kultur och föreningsliv.

År 2022 var det bara 17 % av invånarna i Alingsås kommun som upplevde att de hade möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter. För att underlätta kontakten med kommunens invånare vill Miljöpartiet öppna ett medborgarkontor i centrala Alingsås. Miljöpartiet vill också att kommunen inrättar en funktion där medborgarna ska kunna komma med förslag på hur kommunen kan utvecklas.

För oss i Miljöpartiet handlar integration och mångfald om att alla människor ska leva tillsammans under lika förutsättningar oavsett bakgrund. Integrationen blir möjlig när man inser nyttan av varandras erfarenhet, kunskap och kulturella resurser. Dessutom innebär integration egenmakt genom jobb, socialt nätverk och engagemang. En misslyckad integration leder till negativa effekter på både den sociala och den ekonomiska hållbarheten, med segregation och ökade behov av försörjningsstöd som följd. Många ideella krafter har startat hockeyträning, odling, promenader, jämställdhetsgrupper, körsång och svamplockning med nyanlända. Vi vill satsa på sådant engagemang, som bygger broar mellan människor med olika bakgrund. Vi vill förenkla för ideella organisationer så att det blir lätt för människor att ge av sin fritid till det gemensamma. Lokalfrågan tar allt större plats i diskussionerna om föreningsliv. Miljöpartiet vill att kommunen upprättar ett "Föreningarnas hus" för att främja kultur- och föreningslivet.

Kommunens kulturpolitik ska ha utgångspunkt i den konstnärliga friheten och yttrandefriheten och stimulera en mångfald av kulturella uttryck. Kulturen ska ges förutsättningar, värde och kraft utan att politiken försöker styra dess innehåll eller form. Den fria konsten bryter ny mark och utmanar invanda mönster och föreställningar. För Miljöpartiet är principen om armlängds avstånd grundläggande och ska värnas och stärkas. Kulturen och konsten är fundamentala för oss människor. Kulturen sätter färg, ton och form på vår tillvaro och gör att vi förstår oss själva, livet och vår värld bättre. Miljöpartiet vill stärka alla barns tillgång till kultur och vill utöka platserna på kulturskolan.

Våra barn och ungdomar är vår viktigaste resurs inför framtiden. Miljöpartiet vill fokusera mer på barns och ungdomars livsvillkor och göra dem delaktiga i samhällslivet. FN:s barnkonvention blev lag 2020. Inför beslutsfattande i frågor som påverkar barns och ungas liv och uppväxtvillkor, ska barnperspektivet belysas och beaktas. Det ska ske med hjälp av barnkonsekvensanalyser med utgångspunkt i de fyra grundpelarna i Barnkonventionen, barns rätt till lika villkor, barns rätt att komma till tals, barnets bästa samt barns rätt till liv och utveckling.

Nämndernas huvuduppdrag

Barn- och ungdomsnämnden

Barn- och ungdomsnämnden ansvarar för förskoleverksamhet, pedagogisk omsorg, skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. Barn- och ungdomsnämndens vision är "lust att lära". Verksamhetens övergripande mål är att alla barn och elever ska nå målen för utbildningen. Förskolan och skolan ska utgå från individuella och lokala förutsättningar, barnen och eleverna ska erbjudas en likvärdig utbildning av hög kvalitet oberoende av bostadsort, kön och social eller ekonomisk bakgrund.

Det finns ett forskningsbaserat samband mellan fullföljd grundskola och framtida socialt utanförskap. Därför är det viktigt att särskilt uppmärksamma elever som är i riskzonen och rikta särskilda resurser för att möjliggöra för alla elever att avsluta grundskolan med godkända betyg.

Nämnden erhåller särskilda satsningar om 2 miljoner kronor för att förstärka arbetet med att förebygga och minska frånvaron i grundskolan. Nämnden erhåller 0,7 miljoner kronor för att anställa en miljösamordnare.

Uppdrag till nämnden

- Nämnden ska ta fram och verkställa en handlingsplan för ökad kontinuitet för läraruppdraget.
- Nämnden ska ta fram och verkställa en handlingsplan för att minska antalet barn per grupp i förskolan.
- Nämnden ska ta fram och verkställa en handlingsplan för att minska frånvaron i grundskolan.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens verksamhet är indelad i två delar: ledningsuppdraget samt produktionsuppdraget. I ledningsuppdraget ingår ett övergripande ansvar för hela kommunkoncernen. Styrelsen har ett övergripande ansvar för kommunens styrmodell. Styrelsen ska ha uppsikt över samtliga nämnders och bolags verksamhet samt svara för koncernens och kommunens samlade ekonomi-, finans-, personal- och planeringsverksamhet samt annan administration. Under kommunstyrelsen ligger även kostenheten. Kommunstyrelsen ska kontinuerligt utvärdera kommunkoncernens samlade verksamhet och verka för att de gemensamma resurserna används så effektivt som möjligt. Styrelsen är också kommunens samordnande och verkställande organ för markfrågor och exploateringsverksamhet. Kommunstyrelsen har det övergripande strategiska ansvaret för kommunens miljö- och klimatarbete.

Nämnden erhåller en resursförstärkning med 2,4 miljoner kr för att samordna och intensifiera kommunens arbete med klimatanpassningar, samt 1 miljoner kr för att öka andelen ekologisk mat i kommunens verksamheter.

Uppdrag till Kommunstyrelsen

- Tillsammans med Bygg-och miljönämnden och Tekniska nämnden ska Kommunstyrelsen samordna och intensifiera arbetet med klimatanpassningar.
- Öka andelen ekologisk mat i kommunens verksamheter.
- Ta fram en koldioxidbudget.

- Miljöstrategen ska tillsammans med miljösamordnarna i övriga förvaltningar ta fram en Kemikalieplan.
- En handlingsplan för att fasa ut fossila bränslen ska tas fram.

Kultur- och utbildningsnämnden

Nämndens uppgifter omfattar gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning inklusive anpassad gymnasieskola och anpassad skola för vuxna. Nämnden ansvarar för uppdragsutbildning, svenskundervisning för invandrare samt allmänna integrationsfrågor. Nämnden är också kommunens samordnande och verkställande organ för kultur- och fritidsverksamhet. Nämnden verkar för ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv. Genom delaktighet och samverkan kan nämnden skapa förutsättningar för en god folkhälsa samt motverka social, ekonomisk och kulturell segregation. Den prioriterade målgruppen är barn, unga och utrikesfödda. Nämnden ska genom dialog med kommunens övriga aktörer, civilsamhället, det lokala föreningslivet och folkbildningsförbunden stödja, utveckla och samverka för det goda livet. Kulturen och idrottsrörelsen är viktiga arenor för integration och mångfald.

Verksamheten ska ha en tydlig miljöprofil. Samarbetet med grundskolan bör utvidgas för att undvika kunskapsluckor, göra en god överlämning av elever och bättre kunna förutse behovet av extra stöd. Nämnden ska också samverka med övriga kommunorganisationer och näringslivet i syfte att ge eleverna insyn i och erfarenhet av olika yrken. Det viktigt att särskilt beakta nyanländas och övriga utrikes föddas behov av kultur- och idrottsaktiviteter. Även äldres behov bör uppmärksammas, till exempel genom bidrag till kurser och föreningsaktiviteter.

Nämnden erhåller extra resurser om 0,7 miljoner kronor för att utöka kulturskolans verksamhet. Nämnden erhåller extra resurser om 0,7 miljoner kronor för att anställa en miljösamordnare.

Uppdrag till nämnden

- Nämnden ska initiera ett biblioteksbaserat projekt för lässtimulerande åtgärder, riktat till barn från sex månader upp till 12 år, i samverkan med barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden och frivilligorganisationer.
- Nämnden ska möjliggöra för fler elever att ta del av kulturskolans verksamhet.
- Nämnden ska utreda möjligheten för kommunen att öppna ett "Föreningarnas Hus".
- Nämnden ska utreda hur principen "armlängds avstånd" inom kommunens kulturpolitik stärks och värnas.

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggområdet. Nämnden fullgör också kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdena. Bygg- och miljönämnden ska bedriva ett kraftfullt förebyggande miljö- och hälsoarbete.

Nämnden har stor betydelse för hur markresurser inom kommunen tas i anspråk och för hur nya bostadsområden gestaltas. I Alingsås kommun ska samhällsplaneringen genomsyras av en helhetssyn som sätter den ekologiska och sociala hållbarheten i centrum. Kommunen ska minska sin negativa klimatpåverkan genom en hållbar stadsplanering.

Jordbruksmark är en ändlig resurs som behövs för livsmedelsproduktion. Kommunens markpolitik måste vara långsiktig och goda jordbruksmarker ska skyddas från exploatering. Planering av nya områden ska därför i första hand ske på redan exploaterad mark, men samtidigt som staden förtätas med mer centrala boenden är det viktigt att bevara grönytor i centrum. Byggnation ska ske på ett yteffektivt, resurseffektivt och klimatsmart sätt. Det behövs omfattande investeringar i energieffektivisering och klimatanpassning av befintlig bebyggelse och bättre förvaltning av ekosystemtjänster.

Nämndens resurser förstärks med 1 miljon kronor för att anställa ytterligare en kommunekolog och utöka andelen skyddade områden, samt 0,7 miljoner kronor för att anställa en miljösamordnare. Nämndens resurser förstärks med 1,5 miljoner kronor för att tillsammans med tekniska nämnden återväta, alternativt anlägga ny våtmark.

Uppdrag till nämnden

- Öka arealen skyddad natur.
- Nämnden ska tillsammans med Tekniska nämnden återväta, alternativt anlägga ny våtmark.
- Nämnden ska tillsammans med Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden intensifiera arbetet med klimatanpassningar.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden är samordnande och verkställande organ för trafik, parker, allmän platsmark och skötsel av tätortsnära natur. Nämnden är också huvudman för de allmänna VA-anläggningarna och för kommunens avfallshantering.

I Alingsås kommun ska människor med lätthet kunna röra sig till fots och med cykel, därför krävs omfattande utbyggnad av gång- och cykelbanor i kommunen. En levande landsbygd erbjuder attraktiva livsmiljöer med god möjlighet till kommunal service, närhet till friluftsliv och rekreation. Alla invånare i kommunen ska ha tillgång till ett väl utbyggt kollektivtrafiknät. En utbyggd och välfungerande infrastruktur är nödvändig för att hela kommunen ska leva.

Nämnden erhåller 0,7 miljoner kronor för att anställa en miljösamordnare.

Uppdrag till nämnden

- Nämnden ska tillsammans med bygg- och miljönämnden återväta, alternativt anlägga ny våtmark.
- Nämnden ska tillsammans med Kommunstyrelsen och Bygg- och miljönämnden intensifiera arbetet med klimatanpassningar.
- Främja biologisk mångfald genom att omvandla fler gräsmattor som inte används för rekreation, lek och idrott till äng.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för kommunens socialtjänst inom individ- och familjeomsorg. Socialnämnden ger insatser i form av råd, service och stöd till barn, ungdomar, vuxna samt familjer. Nämndens verksamhet har en betydande påverkan på kommunens ekonomi, eftersom nämnden måste följa den lagstiftning som finns om medborgarnas rätt till bistånd och barns rätt till trygga och säkra uppväxtförhållanden. Socialnämndens förebyggande

verksamhet är viktig för att åstadkomma social och ekonomisk hållbarhet i kommunen. Alla barn har rätt till en trygg uppväxt- och hemmiljö. Det behövs ökad samverkan mellan förskola, barnavårdscentraler (BVC) och socialtjänst för att tidigt upptäcka behov och sätta in insatser.

Nämndens resurser förstärks med 2 miljoner kronor för att i samverkan med Barn- och ungdomsnämnden arbeta för att minska frånvaron i kommunens skolor. Nämnden erhåller även 0,7 miljoner kronor för att anställa en miljösamordnare.

Uppdrag till nämnden

- Bevara och stärk de förebyggande och väl fungerande insatser som redan finns.
- Ökad samverkan med andra verksamheter ska främjas där så är möjligt.
- Insatser för att förebygga våld i nära relation och hedersvåld, samt för att stödja personer som utsatts för detta, ska fortsätta och stärkas.
- Satsningar ska göras på ökad sysselsättning för personer som står långt från arbetsmarknaden, i samverkan med andra nämnder och externa aktörer.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämndens målgrupper är personer över 65 år, människor med demens, människor som behöver hemsjukvård eller hemtjänst, personer med funktionsnedsättning samt människor i livets slutskede. Vård- och omsorgsnämnden har också ansvaret för myndighetsutövning och insatser enligt LSS, Lag om stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Detta är också en verksamhet som har mycket stor påverkan på kommunens ekonomi, eftersom det är svårt att i förväg veta vilka behov som uppstår.

Människor ska kunna åldras med värdighet i vår kommun och ha ett bra liv. Vår gröna människosyn innebär att samhället har ett stort ansvar att möta varje människas behov och låta hen få den plats i samhället som hen har möjlighet att ta. Gruppen äldre förväntas öka påtagligt kommande decennier och därmed också gruppen, som behöver stöd i hemmet och i särskilt boende med tillgång till vård. Allt mer avancerad sjukvård bedrivs idag i hemmen, varför fortsatt kompetensutveckling hos vårdpersonalen är viktig och avgörande för nämndens framtida arbete.

Nämnden erhåller extra resurser om 0,7 miljoner kronor för att anställa en miljösamordnare.

Uppdrag till nämnden

- Fortsatt utbyggnad av särskilt boende, men även av seniorboende och så kallat trygghetsboende, dvs lättillgängligt boende med en lägre servicegrad.
- Personer med behov av palliativ vård ska ges möjlighet till hospicevård.
- Kulturutbudet på våra boenden ska utökas i samverkan med föreningslivet och andra aktörer.
- Fortsatt satsning på rätt till heltid, med möjlighet till deltid.
- Personaltätheten och kontinuiteten ska öka inom den kommunala hemtjänsten.
- Fortsatta satsningar på fortbildning av personal ska genomföras.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden handhar och beslutar, med den begränsning som anges i 3 kap 9 § i kommunallagen (1991:900), i ärenden som enligt lag eller annan författning ankommer på överförmyndarnämnd samt handhar de uppgifter i övrigt avseende överförmyndarverksamheten i kommunen, som är att hänföra till förvaltning och verkställighet.

Samarbete med andra kommuner ska ske för att tillvarata kunskap och kompetens på olika områden och samtidigt effektivisera handläggningen. För att gode män och förvaltare ska göra ett bra jobb skall det säkerställas att de har adekvat utbildning.

Alingsås vision

All verksamhet i Alingsås kommun utgår från Vision 2040.

”Alingsås är Västsveriges vackraste kulturstad i en levande bygd. Genom nytänkande, engagemang och tillgänglighet skapar vi livskvalitet för alla.”

Alingsås vision för 2040 utgör den långsiktiga styrningen och gemensamma riktningen för hela kommunen. För att visionen ska få kraft i hela kommunen har fem fokusområden tagits fram som tydliggör de särskilda inriktningarna där fokus bör ligga på att nå kommunens vision. Fokusområdena är vägledande för både politiker och chefer i styrningen av kommunen, och genomsyrar såväl politiska mål som verksamheternas egna mål.

- Vackra miljöer
- Livskvalitet
- Experimentlust
- Omställning
- Tillsammans

Agenda 2030

Alingsås kommun står bakom de 17 globala utvecklingsmålen och Agenda 2030 som beslutats av Förenta nationerna (FN). Hållbarhetsmålen i Agenda 2030 ska vara vägledande för politiken. Målet med Agenda 2030 är att fram till år 2030 uppnå tre dimensioner av hållbar utveckling världen över: ekologisk hållbarhet, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet.

Prioriterade mål

Alingsås kommun arbetar med mål- och resultatstyrning. Det innebär att kommunens folkvalda politiker styr genom de mål de sätter upp och mot det resultat som kommunens verksamheter ska uppnå.

Kommunfullmäktiges mål har sin utgångspunkt i kommunens vision. Till visionen hör fem fokusområden, som pekar ut de prioriterade inriktningarna mot att uppnå visionen. De prioriterade målen är politiska prioriteringar som styr den kommunala verksamheten i syfte att skapa förändring mot kommunens gemensamma vision. Varje prioriterat mål hänger samman med ett av visionens fokusområden.

Miljöpartiets fem prioriterade mål lyder:

Vackra miljöer

Mål: *I Alingsås kommun kan alla växa och leva i en trygg, vacker och utvecklande miljö.*

Indikatorer

Elever i åk 8: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%)

Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)

Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%)

Andel invånare som upplever att utbudet av friluftsområden i kommunen är bra (%)

Anmällda våldsbrott, antal/100 000 inv

Anmällda sexualbrott, antal/100 000 inv

Livskvalitet

Mål: I Alingsås kommun finns goda möjligheter till engagemang.

Indikatorer

Valdeltagande i senaste kommunalvalet, andel (%)

Valdistrikt med lägst valdeltagande i senaste kommunalval, andel (%)

Utrikes födda bland förtroendevalda kommunpolitiker, andel (%)

Kvinnor på ordförandeposter i kommunen, andel (%)

Idrottsföreningar med LOK-stöd, antal/10 000 invånare

Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)

Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år

Experimentlust

Mål: I Alingsås kommun finns goda möjligheter till arbete och företagande.

Indikatorer

Företagsklimat (Insikt) – Totalt, NKI, index 1-100

Handläggningstid (median) från inkommen ansökan till beslut för bygglov, antal dagar

Företagsklimat (Insikt) - Upphandling, NUI

Företagarnas upplevelse av dialogen mellan företag och kommunen (skala 1-6)

Omställning

Mål: Alingsås kommuns organisation är miljö- och klimatsmart.

Indikatorer

Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO₂-ekv/inv

Slutanvändning av icke-förnybara bränsletyper inom det geografiska området, MWh/inv

Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%) Utsläpp till luft av kväveoxider (NO_x), totalt, kg/inv

Utsläpp till luft av PM_{2.5} (partiklar <2.5 mikrom). kg/inv

Skyddad natur land, andel (%)

Skyddad natur inlandsvatten, andel (%)

Vattentäcker med vattenskyddsområde, andel (%)

Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%) samt

Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat).

Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)

Elbilsladdpunkter: normalladdare, antal

Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)

Ökad andel vegetabilier i kommunala grundskolor för alla barn vid lunch, andel (%)

Tillsammans

Mål: Tillsammans med invånarna leder Alingsås kommun utvecklingen mot ett socialt hållbart samhälle.

Indikatorer

Elever i åk 3 som deltagit och klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och i svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)

Elever i åk 6 med lägst betyget E i Svenska, kommunala skolor, andel (%)

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)

Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)

Invånare 16-84 år med lågt socialt deltagande, andel (%)

Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studerat, andel (%)

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

- Invånare, 0-19 år, med låg ekonomisk standard ska vara lägre än genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende ekonomiskt bistånd. (N66077)
- Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd ska vara lägre än genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende ekonomiskt bistånd (N31816)
- Ekologiskt brukad åkermark ska vara minst i nivå med genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende övergripande strukturellt liknande kommuner. (N00403)
- Barn 1-5 år inskrivna i förskola ska vara i nivå med genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende förskola. (N11800)
- Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO₂-ekv/inv ska vara lägre än strukturellt liknande kommuner avseende övergripande strukturellt liknande kommuner. (N85543)
- Den totala sjukfrånvaron bland anställda ska vara högst i nivå med genomsnittet avseende övergripande strukturellt liknande kommuner (N00090)

Inom parentes anges nyckeltals-id som är sökbara på www.kolada.se

Investeringar

De stora investeringsvolymerna och det rådande omvärldsläget med påföljande kostnadsutvecklingen och i viss utsträckning materialbrist kräver prioriteringar av respektive nämnd och bolagsstyrelse i syfte att begränsa investeringsutgifterna, öka lönsamheten och minska klimatpåverkan. Miljöpartiet säger nej till utbyggnaden av Mjörnstranden.

Ekonomiska tabeller

Balansbudget (mnkr)			
	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	1 750	2 135	2 520
Omsättningstillgångar	5 638	5 547	5 434
Summa tillgångar	7 388	7 683	7 954
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	1 703	1 827	1 956
Avsättningar	1 160	1 145	1 107
Långfristiga skulder	3 379	3 566	3 745
Kortfristiga skulder	1 146	1 145	1 147
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	7 388	7 683	7 954

Resultatbudget (mnkr)			
	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens nettokostnader	-2 856	-2 882	-2 952
Avskrivningar	-109	-124	-132
Skatteintäkter	2 364	2 482	2 589
Generella statsbidrag och utjämning	721	713	718
Finansiella intäkter	132	142	170
Finansiella kostnader	-173	-206	-264
Årets resultat	78	124	130

Resultat/skatter och bidrag			
	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat/skatter och bidrag	2,5%	3,9%	3,9%

Kassaflödesbudget (mnkr)			
	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kassaflöde från den löpande verksamheten	181	119	101
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-371	-510	-514
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	150	150	150
Årets kassaflöde	-40	-241	-263

Driftbudget (tkr)			
Rader	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Vård- och omsorgsnämnden	967 033	982 269	1 013 504
Socialnämnden	247 782	250 181	257 534
Kultur- och utbildningsnämnden	351 966	373 530	386 364
Barn- och ungdomsnämnden	1 020 766	1 026 410	1 048 436
Bygg- och miljönämnden	20 507	20 692	21 230
Tekniska nämnden	76 687	77 378	79 389
Exploatering	233	235	241
Kommunstyrelsen	117 708	117 758	120 820
Överförmyndarnämnden	5 368	5 416	5 557
Summa kommunbidrag (summa skattefinansierat)	2 808 051	2 853 868	2 933 075

Avfall	0	0	0
VA	0	0	0
Summa avgiftsfinansierat	0	0	0

Investeringsplan (tkr)					
	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Vård- och omsorgsnämnden	5 300	5 300	5 300	5 300	5 300
Socialnämnden	1 500	800	800	800	800
Kultur- och utbildningsnämnden	10 300	11 420	12 340	6 500	6 700
Barn- och ungdomsnämnden	16 500	19 200	16 800	19 800	17 500
Bygg- och miljönämnden(1)	0	0	0	0	0
Tekniska nämnden(1)	68 390	61 255	65 950	65 890	57 010
Kommunstyrelsen(2)	71 600	142 950	110 900	109 400	74 400
VA	172 600	260 800	293 600	320 900	336 400
Avfall	24 450	8 250	8 250	6 450	6 450
Summa investeringar	370 640	509 975	513 940	535 040	504 560

(1) Före 2023 del av Miljöskyddsnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden.

(2) Kommunstyrelsen image; Kommunstyrelsen expansion; Kommunstyrelsen re- och anpassning; Överförmyndarnämnden.